

Громадська організація «Інноваційні обрії України»

УКРАЇНСЬКІ СТУДІЇ В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ КОНТЕКСТІ

Збірник наукових праць

Випуск 1

2020

Громадська організація «Інноваційні обрії України»

УКРАЇНСЬКІ СТУДІЇ В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ КОНТЕКСТІ

Збірник наукових праць

Випуск 1

Мелітополь
2020

УДК 821.161.2.09 (062.552)
У45

Зареєстровано в Міністерстві юстиції України
серія КВ №24367-14207Р від 20.02.2020

Редакційна колегія:

Головний редактор: Шарова Т.М. – кандидат філологічних наук, доцент,
Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького.

Члени редколегії:

Землянська А.В. – кандидат філологічних наук, доцент, Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького;

Шаров С.В. – кандидат педагогічних наук, доцент, Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького;

Деркачова О.С. – доктор філологічних наук, професор, Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника;

Семенов О.М. – доктор філологічних наук, професор, Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка;

Ляшчинська О.О. – доктор філологічних наук, професор, Гомельський державний університет імені Ф.Скорини (Республіка Білорусь).

У 45 Українські студії в європейському контексті. Випуск 1: зб. наук. пр.
/ за ред. Т.М. Шарової. Мелітополь: ФОП Однорог Т.В. 2020. 316 с.

До збірника ввійшли матеріали ІV Всеукраїнської науково-практичної заочної конференції з міжнародною участю «Українська література в загальноєвропейському контексті» (м. Мелітополь, 27 березня 2020 року). Публікації присвячені актуальним проблемам і перспективам розвитку вітчизняної та зарубіжної літератур, їх взаємозв'язку і взаємовпливам, а також педагогічним, інноваційним технологіям та методикам навчання в закладах середньої, профільної та вищої освіти.

Збірник буде корисним науково-педагогічним працівникам, учителям-практикам, аспірантам та здобувачам вищої освіти.

ISBN 978-617-7823-17-8

УДК 821.161.2.09 (062.552)

© Автори публікацій, 2020

© ГО «Інноваційні обрії України», 2020

ЗМІСТ

***** ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧІ СТУДІЇ *****

<i>Бащеванжи О.Є.</i> ВПЛИВ ХРИСТИЯНСЬКИХ ЦІННОСТЕЙ НА ЖИТТЯ І ТВОРЧИСТЬ Г. СКОВОРОДИ	8
<i>Бєляєва В.В., Шарова Т.М.</i> ПРАГНЕННЯ ДО ЖИТТЯ У ТВОРІ К. БАБКІНОЇ «ШАПОЧКА І КИТ»	11
<i>Біляцька В.П.</i> АНТРОПОЛОГІЧНИЙ СИМВОЛ ІСТОРИЧНИХ ПОЕМ І. ОГІЄНКА Й О. ВЕРЕТЕНЧЕНКА	15
<i>Бондаренко Г.І., Сушко О.І.</i> ПРОБЛЕМА КОХАННЯ ЯК ДУХОВНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПОЕТИЧНОГО ДОРОБКУ ЛІНИ КОСТЕНКО	21
<i>Ващакіна М.О.</i> МЕТАФОРА У ТВОРЧОСТІ МЕЛІТОПОЛЬСЬКОЇ ПОЕТЕСИ ОЛЬГИ ДУНАЄВОЇ	27
<i>Вергеєнко С.А.</i> «НАГАВАРЬЛАСЯ ВАДА НА 12 ЗОР АД 12 ВАС ЛИХАРАДАК», ІЛИ СПОСОБИ ПРОФИЛАКТИКА І ЛЕЧЕННЯ ЛИХОРАДКИ В НАРОДНОЇ МЕДИЦИНЕ	35
<i>Галушко Т.В.</i> ПРОБЛЕМАТИКА ХУДОЖНІХ ТВОРІВ В. РОДІОНОВА	39
<i>Герасимова І.В.</i> РЕТРО- І ПРОСПЕКТИВНІ ВЕКТОРИ ХУДОЖНЬОГО МИСЛЕННЯ ЯК УТІЛЕННЯ АВТОРСЬКОГО БАЧЕННЯ ТРАДИЦІЙНОГО І СУЧАСНОГО В РОМАНІ ЛЮКО ДАШВАР «СЕЛО НЕ ЛЮДИ»	43
<i>Горбань Я.С.</i> НОВЕЛІСТИЧНА ТВОРЧИСТЬ В. СТЕФАНИКА: ОСОБЛИВОСТІ ФОЛЬКЛОРУ У ТВОРЧІЙ СПАДЩИНІ ПИСЬМЕННИКА	49
<i>Гулієва К.В.</i> ОСОБЛИВОСТІ ФОРМАТУ ВИРОБНИЧОГО РОМАНУ Ю. ШОВКОПЯСА «ІНЖЕНЕРИ»	56
<i>Забаренко А.Ю., Шарова Т.М.</i> ДЗВІНКА МАТІЯШ «МАРТА З ВУЛИЦІ СВЯТОГО МИКОЛАЯ»: ОСОБЛИВОСТІ ХУДОЖНЬОЇ ЛІТЕРАТУРИ НА ТЕМУ ІНКЛЮЗІЇ.....	60
<i>Землянська А.В.</i> ТРАНСФОРМАЦІЯ ЖАНРОВОЇ МОДЕЛІ ЛЮБОВНОГО РОМАНУ У ТВОРІ О. ДЕРКАЧОВОЇ «КРАМНИЦЯ ЩАСТЯ»	65
<i>Землянський А.М.</i> ОСОБЛИВОСТІ ЖАНРУ МІСТИЧНОГО ДЕТЕКТИВУ В РОМАНІ В. ВАСИЛЬЧЕНКА «ДВОРУШНИКИ, АБО ЄВАНГЕЛІЄ ВІД ВОВКУЛАКИ»	69
<i>Зотова В.Г., Залогіна Г.Г.</i> «ГОВОРИ, ГОВОРИ...»: ПОЕТИКА МОНОЛОГІВ І ДІАЛОГІВ У МАЛІЙ ПРОЗІ М. КОЦЮБІНСЬКОГО .	75

<i>Зотова В.Г., Колодіна Т.І.</i> ОСОБЛИВОСТІ ВІДТВОРЕННЯ БЕСТІАРНОЇ ПАРАДИГМИ Є. ПОЛОЖІЄМ У ЙОГО ПРОЗОВИХ ТВОРАХ	86
<i>Коваленко А.С.</i> ФОРМУВАННЯ «СВОГО / ЧУЖОГО» ПРОСТОРУ ЯК ЗАСІБ ПСИХОЛОГІЗАЦІЇ ОПОВІДІ У ЗБІРЦІ О. ДЕРКАЧОВОЇ «ЗА ЛОНДОНСЬКИМ ЧАСОМ»	90
<i>Ковтун Ю.О., Землянська А.В.</i> ОБРАЗ ЗАХИСНИКА БАТЬКІВЩИНИ В АРТ-ПРОЄКТІ ОЛЕГА ГОНЧАРЕНКА «АТО. МОМЕНТИ ІСТИНИ»	95
<i>Копейцева Л.П., Кара С.А.</i> АВТОРСЬКА ІНТЕРПРЕТАЦІЯ МІФОСТРУКТУР У РОМАНІСТИЦІ Р. ІВАНИЧУКА	101
<i>Костішак І.М., Шаров С.В.</i> ДАРА КОРНІЙ «ЗІРКА ДЛЯ ТЕБЕ»: ЕЛЕМЕНТИ ІНКЛЮЗІЇ В ХУДОЖНЬОМУ ПРОСТОРІ	106
<i>Кузьменко В.О.</i> ХУДОЖНІ ОСОБЛИВОСТІ ТВОРЧОЇ СПАДЩИНИ ГРИГОРА ТЮТЮННИКА	111
<i>Мажара Н.С., Гуртовенко Т.К.</i> КІНЕМАТОГРАФІЧНІ ЗАСОБИ ТВОРЕННЯ ОБРАЗУ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА В РОМАНІ К. ТУРКОНОВАЛОВА, Д. ЗАМРІЯ, О. ЛІСОВИКОВОЇ «ХУДОЖНИК»	115
<i>Мельнікова А.М., Шарова Т.М.</i> КАЗКА «ОПКУНИ ДЛЯ ЖИРАФА» О. ЛУЩЕВСЬКОЇ: ОСОБЛИВОСТІ ІНКЛЮЗИВНОЇ ЛІТЕРАТУРИ... ..	121
<i>Мищенко Н.О., Огульчанська О.А.</i> ПЕЙЗАЖ ЯК ЗАСІБ ХАРАКТЕРОТВОРЕННЯ У РОМАНІ ІВАНА БАГРЯНОГО «ЛЮДИНА БІЖИТЬ НАД ПІРВОЮ»	126
<i>Огульчанська О.А.</i> СВІЙ/ЧУЖИЙ ХРОНОТОП У РОМАНІ ДОТ ГАТЧІСОН «САД МЕТЕЛИКІВ»	130
<i>Печерський Р.В.</i> ОСОБЛИВОСТІ ІНДИВІДУАЛЬНОГО СТИЛЮ М. СТЕЛЬМАХА	134
<i>Піскоха Н.Д.</i> ХУДОЖНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОЗОВОЇ СПАДЩИНИ ПЕТРА ПАНЧА	138
<i>Постол А.О.</i> ПОЕТИКАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ ХУДОЖНЬОЇ ТВОРЧОСТІ П. ТИЧІНИ	142
<i>Ромас Л.М.</i> ОБРАЗИ АДЕПТІВ ТОТАЛІТАРНОЇ СИСТЕМИ В РОМАНІ В. ДАНИЛЕНКА «КЛІТКА ДЛЯ ВИВІЛЬГИ».....	146
<i>Сажко У.С., Землянська А.В.</i> ОСОБЛИВОСТІ ФЕНТЕЗІЙНОГО ПРОСТОРУ В РОМАНІ ДАРИ КОРНІЙ «ЗВОРОТНИЙ БІК СУТІНІ» .	151
<i>Скориця Д.В., Атрошенко Г.І.</i> «НЕ ТРИВОЖСЯ, ЩО СЕРЦЕ НЕВЕЛИЧКЕ: ВОНО УМІСТИТЬ ЦІЛИЙ СВІТ»: ПРОБЛЕМИ ДУХОВНОСТІ ОСОБИСТОСТІ У КАЗКАХ ЗІРКИ МЕНЗАТІЮК	155

<i>Стовбиль Г.В., Шаров С.В.</i> МАРК ЛІВІН «РІКИ ТА ДОРОГИ»: ПРОБЛЕМИ ДОРОСЛОГО СВІТУ ЧЕРЕЗ ДИТЯЧЕ СПРИЙНЯТТЯ ...	161
<i>Стоєва О.В.</i> САТИРИЧНА СПРЯМОВАНІСТЬ ТВОРІВ ГЛБОВА-БАЙКАРЯ	165
<i>Фадєєва О.В.</i> ПУБЛІЦИСТИЧНА ФІЛОСОФІЧНІСТЬ СОНЕТІВ Д. ПАВЛИЧКА	170
<i>Хаджинова Р.В.</i> ТВОРЧІСТЬ О. КОБИЛЯНСЬКОЇ: ПРОБЛЕМА ТРАДИЦІЙ І НОВАТОРСТВА У МАЛІЙ ПРОЗІ ХХ СТ.	174
<i>Шпортко В.В.</i> ПОЕТИЧНІ ТВОРИ Л. ГЛБОВА ДЛЯ ДІТЕЙ	179
<i>Чимиркова О.І.</i> ТОПОС ЛЬВОВА ЯК МІСЦЕ ПАМ'ЯТІ У РОМАНІ Ю. ВИННИЧУКА «ТАНГО СМЕРТІ»	183
***** МОВОЗНАВЧІ СТУДІЇ *****	
<i>Батура П.В.</i> АБСТРАКТНА ЛЕКСИКА В МОВІ ТВОРІВ ВОЛОДИМИРА ЛИСА	190
<i>Воинова Е.Н.</i> МЕТАФОРА В ПОЕЗІИ МАКСИМА ТАНКА	194
<i>Ермакова Е.Н.</i> СТЕРЕОТИПИЗАЦІЯ КАК ОДИН ИЗ СПОСОБОВ ЯЗЫКОВОГО ВОЗДЕЙСТВИЯ В ТЕКСТЕ	198
<i>Єрмоленко С.І., Булгакова В.В.</i> ЛЕКСИКО-ГРАМАТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ КАТЕГОРІЇ ЗАПЕРЕЧЕННЯ (НА МАТЕРІАЛІ РОМАНУ О. ДЕРКАЧОВОЇ «ДІМ ТЕРЕЗИ»)	203
<i>Єрмоленко С.І., Дитюк К.А.</i> СПЕЦИФІКА ВОКАТИВА (НА МАТЕРІАЛІ РОМАНУ ЛЮКО ДАШВАР «МАКС»)	207
<i>Єрмоленко С.І., Юдакова О.О.</i> ПОРІВНЯЛЬНІ КОНСТРУКЦІЇ У РОМАНІ ЛЮКО ДАШВАР «НА ЗАПАХ М'ЯСА»	211
<i>Кривошеєва К.Є.</i> СЕМАНТИКО-СТИЛІСТИЧНІ ПАРАМЕТРИ НАЗВ УЗАГАЛЬНЕНИХ ОЗНАК У СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ПРОЗІ	215
<i>Лещинская О.А.</i> ФРАЗЕОЛОГИЗМЫ-РЕПРЕЗЕНТАНТЫ ЭМОЦИИ СТРАХА В ЯЗЫКЕ ПРОИЗВЕДЕНИЙ ЯНКИ КУПАЛЫ	219
<i>Минакова Л.Н.</i> ДЕТЕРМИНОЛОГИЗИРОВАННАЯ ЛЕКСИКА В ПРОИЗВЕДЕНИЯХ БЕЛОРУССКИХ ПИСАТЕЛЕЙ	224
<i>Панкова Н.М.</i> ХУДОЖЕСТВЕННЫЕ ОСОБЕННОСТИ ПАРЕМИЙ ПЕТРИКОВСКОГО РАЙОНА ГОМЕЛЬСКОЙ ОБЛАСТИ	230
<i>Поплавная Л.В.</i> ВЫРАЗИТЕЛЬНЫЕ СРЕДСТВА СОЗДАНИЯ ХУДОЖЕСТВЕННОГО ОБРАЗА В ТЕКСТАХ ИСТОРИЧЕСКИХ РОМАНОВ ЛЕОНИДА ДАЙНЕКИ	234
<i>Сіроштан Т.В., Корольова А.О.</i> ГУМОРИСТИЧНА КОНОТАЦІЯ ЛЕКСИКИ ТВОРІВ В. НЕСТАЙКА (НА ПРИКЛАДІ РОМАНУ «ТОРЕАДОРІ З ВАСЮКІВКИ»)	240

Станкевич А.А. БЕЛОРУССКИЕ НАРОДНЫЕ ЗАГАДКИ-ОПИСАНИЯ: СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧЕСКИЕ МОДЕЛИ ВЫРАЖЕНИЯ СОДЕРЖАНИЯ	244
Тимошенко Н.П. СТРУКТУРНАЯ ОРГАНИЗАЦИЯ БЕССОЮЗНЫХ СЛОЖНЫХ ПРЕДЛОЖЕНИЙ В ЯЗЫКЕ БЕЛОРУССКИХ ПОСЛОВИЦ И ПОГОВОРОК	249
Хазанова Е.Л. ЦВЕТОВАЯ ПАЛИТРА ЯЗЫКА БЕЛОРУССКИХ И УКРАИНСКИХ ЗАГАДОК	256
Шведова З.В., Дроботов В.А. КОМПАРАТИВНЫЕ ФРАЗЕОЛОГИЗМЫ КАК НАЦИОНАЛЬНО МАРКИРОВАННЫЕ ЕДИНИЦЫ ЯЗЫКА	263
***** ПЕДАГОГІЧНІ СТУДІЇ ТА ІКТ *****	
Деркачова О.С. ВИКОРИСТАННЯ ДЕВАЙСІВ ДЛЯ СТВОРЕННЯ КРЕОЛІЗОВАНИХ ТЕКСТІВ (НА ПРИКЛАДІ ДИСЦИПЛІНИ «ЛІТЕРАТУРА ТА ІНКЛЮЗІЯ»)	269
Дуйловська І.М. МЕТОДИ ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧОГО АНАЛІЗУ ТА ПРОБЛЕМА ЛІТЕРАТУРНОЇ ОСВІТИ В ШКОЛІ	276
Єрмоленко С.І., Дуднік К.О. ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ (НА РІВНІ ЛЕКСИКИ І ФРАЗЕОЛОГІЇ)..	280
Єрмоленко С.І., Шевчик Г.С. САМОСТІЙНА РОБОТА НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В 5 КЛАСІ (НА РІВНІ ФОНЕТИКИ)	284
Іващенко С.М. ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТІ «СПІЛКУВАННЯ ДЕРЖАВНОЮ МОВОЮ» В УМОВАХ ІНТЕГРОВАНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА	289
Левада В.Р. АНАЛІЗ ПОНЯТТЯ «МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ» ТА СПОРІДНЕНИХ З НИМ ПОНЯТЬ	296
Мажара Н.С., Продайвода Н.С. АСПЕКТИ ТЕОРЕТИКО-ЛІТЕРАТУРНОЇ ПІДГОТОВКИ СТАРШОКЛАСНИКІВ ДО СКЛАДАННЯ ЗОВНІШНЬОГО НЕЗАЛЕЖНОГО ОЦІНЮВАННЯ	300
Пустовіт В.Ю. ВИХОВНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПИСЬМЕННИЦЬКОГО ЕПІСТОЛЯРІЮ У ВИКЛАДАННІ ЛІТЕРАТУРИ	305
Пуць Л.А., Шаров С.В. НАВЧАЛЬНО-ВИРОБНИЧІ ПРАКТИКИ ЯК НЕОБХІДНА СКЛАДОВА ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	310

Батура П.В.

студентка магістратури

Мелітопольський державний педагогічний університет

імені Богдана Хмельницького

АБСТРАКТНА ЛЕКСИКА В МОВІ ТВОРІВ ВОЛОДИМИРА ЛИСА

***Анотація.** У статті вивчаються семантико-стилістичні особливості абстрактної лексики, використаної в прозових творах сучасного українського автора В. Лиса. Розглядаються тематичні групи та особливості абстрактів як засобів художньої виразності в мові письменника.*

***Ключові слова:** абстракт, абстрактна лексика, тематична група, метафора, тавтологія, епітет.*

Абстрактна лексика становить одну з найважливіших частин словника сучасної української мови, адже «абстрактність і сам процес абстрагування надзвичайно характерні для мови» [7, с. 61]. Учені зазначають, що «категорія абстрактності засвідчує той факт, що людська думка виходить за межі фізичного й певною мірою мова не лише відображає світ, але й творить нові реальності», а «дослідження абстрактної лексики має важливе значення з погляду аналізу процесів становлення як мови, так і мислення» [8, с. 57]. Іменники з такою семантикою відображають результати розумової діяльності людини і протиставляються конкретним назвам. Вони, як і словниковий склад мови загалом, називають поняття з різноманітних галузей людського життя, постійно поповнюються новотворами й змінюються, тому вивчення абстрактної лексики є актуальним питанням сучасного мовознавства.

Дослідженню лексики з абстрактним значенням присвячені праці багатьох українських учених, зокрема І. Ковалика, В. Німчука, Л. Полюги, Т. Сіроштан, Н. Томи, І. Чепіги та ін. Однак абстрактна лексика в прозових творах В. Лиса не була предметом спеціального дослідження.

Мета статті – проаналізувати семантико-стилістичні особливості абстрактної лексики, використаної в романах сучасного українського автора В. Лиса («Графиня», «І прибуде суддя», «Країна гіркої ніжності», «Острів Сильвестра», «Стара холера»).

Абстрактна лексика у творах В. Лиса представлена, за нашими спостереженнями, словами різноманітних тематичних груп, найбільш поширеними з яких є такі:

1. Назви почуттів, переживань становлять найбільш уживану частину абстрактів: *збентеження, збудження, роздратованість, хвилювання, радість, страх, кохання, вдячність, гнів, бажання, сором, неприязнь, тривога, нетерпіння, відчай, відроза* тощо.

2. Найменування дій, процесів і станів представлені кількома підгрупами в аналізованих творах:

– назви опредметнених дій: *народження, вплив, каяття, навчання, пограбування, напад, грабунок, виховання, вчинок, бунт, приїзд, поява псевдопоїздка* (певно, авторський новотвір), *стрибок, підбадьорення*;

– назви станів: *дрімота, сон, самота, напівмарення, трепет, запаморочення, заціпеніння, зомління*;

– найменування звуків: *деренчання, сміх, гикання, бренькіт, бренькання, шелест, посвист* тощо.

3. Назви рис характеру людини, особливостей її поведінки: *впертість, зятятість, настороженість, чесність, нахабність, безтурботність, байдужість* та ін. В окремих реченнях такі іменники утворюють ряди однорідних членів речення, що мають, на наш погляд, ознаки градації: *Ліра ... росла крізь Лідину неприязнь, що згодом переросла в ненависть: вона ненавиділа зразковість, акуратність, обов'язковість, занудність, допитливість, відмінність сестрички, схожої на неї як дві краплі води* [5, с. 64].

4. Найменування узагальнених абстрактних ознак: *можливість, тасмниця, правильність, моральність, підступність, великість, довжелезність, загорілість-чистота, пахучість, гіркота* та ін. Наприклад: *Вже пізніше він зрозумів: дратує неможливість нової зустрічі* [6, с. 157].

5. Назви абстрактних понять морально-етичного характеру: *змова, обман, правда, брехня, свобода, горе* тощо.

6. Найменування занять різного роду: *заступництво, шефство*.

7. Назви явищ природи, фізичних властивостей предметів: *темрява, блиск, прозорість, легкість, тиша*. Наприклад: *Я тримав у руках аркуші паперу і відчував свою власну невагомість* [2, с. 58].

8. Термінологія різних галузей мистецтва і науки також часто представлена абстрактними іменниками:

– офіційно-ділова: *прийом, нарада, закон*;

– філологічна: *речення, поезія, троп, дискурс*;

– юридична: *злочин, звільнення, крадіжка, бійка, грабунок, ув'язнення, вбивство, недоведеність злочину, розподіл спадщини*;

– медична: *хвороба, застуда, коклюш, кір, віспа, процедури, терапія* та ін.

Більшість абстрактних іменників мають стилістично нейтральне забарвлення, проте в окремих випадках надають оповіді книжного, наукового характеру або використовуються як засоби художньої образності.

Абстрактні найменування у творах письменника стали основою для багатьох влучних метафор, наприклад: *Вітине дитинство* пливло, посміхалося, цвіло – *легке, світле, радісне...* [4, с. 19]; *І, проганяючи цей страх, відігнала можливість впустити біду до своєї свідомості...* [4, с. 16]; *Вона стояла, за плечима чувся сміх, він віддалявся і віддалявся. Сміх даленів, і начеб даленіла вона сама* [4, с. 24]; *прислухалися до шелесту кроків* малої дівчинки й жінки, *що йшла вже наполовину за обрієм* [4, с. 49]; *Час, що виростав із його свідомості, час, який спочатку мав розмір у триста шістдесят п'ять днів...* [5, с. 46]; *Це квиління розтинала завісу дрімоти і, здавалося, розрізало навпіл не тільки череп, а й мою душу* [3, с. 81] тощо.

Персоніфікації, що спостерігаються у творах В. Лиса, також часто будуються на основі абстрактних іменників, наприклад: *Не дасть дядькові суму* *напитися її крові* [4, с. 50]; *Думка, що виповзла з якихось таємних надр мого зболеного мозку, змусила враз не те щоб здригнутися, а начеб побачити зворотний відлік часу* [2, с. 76]; *Тернула пальцями під оком, і їй здалося – палець відчув солоність* *маленької краплини* [3, с. 13]; *Моя самотність* *наче вийшла з мене і стала за спиною, за вікном, заповнила простір, готуючись поглинути все на світі* [3, с. 93] та ін.

Інколи абстрактні найменування додатково характеризують епітети: *Гострий біль* *пронизав її тіло* [4, с. 33]; *ця співчутливість* *дивно поєднувалась з холодним блиском* *його блакитно-сірих очей* [5, с. 35]; *Із холодною цікавістю* *він дивився, як схлипує дружина* [1, с. 131].

В окремих випадках підкреслити думку автора допомагає доречно вжитий прийом тавтології, заснований на абстрактних іменниках, наприклад: *Сон, що прилетів на крилах, на невидимих крилах, невидимий сон* [4, с. 13]; *І те, що вона сказала Сильвестрові про коханця, якраз і було неправдою. Великою, страшною і злою неправдою. Неправдою, що виростла з гордої душі* [5, с. 62]; *Але ця покора приємна, ця покора – наче він сам* [6, с. 171].

Інколи натрапляємо на оксиморон та антитези у творах письменника, побудовані на основі абстрактної лексики: *Від того, що насправді з мамою, від її запитань до цих двох найрідніших їй людей, до яких вона відчуває щось таке, непоясниме, наче любов* *перемішалася з ворожістю*, *образиою за те, чого не знала досі...* [4, с. 35]; *У цій історії, в цій розмові, яка видалася*

Сильвестрові абсурдною і неймовірною, наче зі сну, але таки була, була, була, була, знаходилися, пульсували дві протилежні речі – правда і неправда, два продовження, що випливали з них [5, с. 45]; Ба, він зрадів у глибині душі (радість, поєднана з прикрістю), коли вона, явно його злякавшись, все ж дала гідний відлуп [6, с. 164].

Абстрактні іменники становлять основу фразеологізмів, вжитих у романах В. Лиса, наприклад: *Він зріб і ціненів від страху* [5, с. 39].

Отже, прозові твори В. Лиса наповнені абстрактною лексикою різноманітних тематичних груп, найбільш уживаними з яких є іменники на позначення почуттів, дій і процесів, рис характеру та особливостей поведінки людини. Рідше трапляються найменування узагальнених ознак. Явищ природи і фізичних властивостей предметів та ін. Слова з такою семантикою увиразнюють авторське мовлення, роблять його більш яскравим і влучним за допомогою різноманітних засобів художньої образності, зокрема метафор, персоніфікації, епітетів, тавтології.

Література

1. Лис В. В'язні зеленої дачі : роман. Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2019. 272 с.
2. Лис В. Графиня : роман. Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2018. 224 с.
3. Лис В. І прибуде суддя : роман. Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2018. 240 с.
4. Лис В. Країна гіркої ніжності : роман. Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2019. 368 с.
5. Лис В. Острів Сильвестра : роман. Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2020. 224 с.
6. Лис В. Стара холера : роман. Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2020. 224 с.
7. Сіроштан Т.В., Алексеева Г.В. Категорія абстрактності в сучасній українській мові. *Мова. Свідомість. Концепт: зб. наук. статей*. Мелітополь: МДПУ ім. Б. Хмельницького, 2016. Вип. 6. С. 61–64.
8. Сіроштан Т.В. Засоби реалізації категорії абстрактності в українській мовній картині світу. *Актуальні проблеми функціонування мови і літератури в сучасному поліетнічному суспільстві: Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції (Мелітополь, 23-24 вересня 2016 р.)*. Мелітополь: Видавництво МДПУ ім. Б. Хмельницького, 2016. С. 57–60.